

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 6. An ille incurrat censuram, qui est extra territorium vel diœcesin
Superiorem sui statuentis censuram.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

quæ tamen censuras incurrunt : imò videntur certum in praxi, & fatetur esse verum Delb. quando in totum populum fertur censura interdicti, etiam obligentur impuberes, cum & illi abstineant à divinis, ergo communis sententia est, quòd incurrant censuram interdicti, ergo alias incurrunt, quamvis non tam facile, cum eorum actio sæpius excusetur à peccato.

43.

Q. 6. An ille incurrat censuram, qui est extra territorium vel diocesin Superioris sui statuentis censuram, g. si Episcopus Leodientis sub excommunicatione prohibeat furtum, an eam incurrat Subditus Leodientis, si furtum committat Colonia. 20. 1. Notandum est, quod insinuavi n. 3. 1. esse discrimen inter statutum & sententiam, quòd statutum liget tantum ratione territorii in quo quis est: sententia autem, vel etiam specialia præcepta afficiant personam subditam ubique existentem, Suar. Delb. c. 12. dub. 1. Krim. n. 1670. hinc si prohibitio sit statutum territoriale, non ligat absentem, Cap. 2. De consuetudinibus in 6. statuto Episcopi, quo in omnes, qui furtum commiserint, sententia excommunicationis promulgatur, subditi ejus, qui furtum extra diocesin illius commiserint, minime ligari noscantur, cum extra territorium presentanti non pareatur impune: Unde contrarium videtur dicendum, si Episcopus per sententiam speciale præceptum alicui sub tali censura prohibuisset furtum, incurreret enim illam censuram absens, quamvis contra eum extra diocesin non posset cum strepitu forensi institui ab iudice, Krim. à n. 1675. & alii apud Delb. f. 4. à n. 2. tamen n. 1. & 8. oppositum tenet, quamvis ista dub. 3. f. 1. à n. 4. item dub. 4. f. 1. videtur recidere in nostram sententiam.

§. 2. Ibi censetur delictum committi in ordine ad incurrendam censuram, ubi exterius consummatur, quamvis inchoetur alibi: hinc si Cajus in hac diœcesi lethaliter vulneraverit Titium & Titius primò moriatur in alia diœcesi, Cajus non incurrit censuram in hac diœcesi speciali statuto diœcesano latam contra homicidam, *Suar. Laym. Dian. Krim. n. 1673. & 1789. Delb. dub. 1. f. 3.* Quod verum est, quamvis homicidium in ista altera diœcesi etiam prohibitum esset sub eadem censura, nam hoc alterius diœcesis præcepto non ligatur Titius. Putant tamen *Bartol. Bald. Abb. Suar. & alii* cum *Delb. dub. 4. f. 2.* Judicem loci, in quo inchoatum est delictum, posse punire illud alibi consummatum, ita enim videtur colligi ex *L. 1. Cod. ubi de crimine*, ne delicta maneant impunita: sed alii contradicunt, eò quòd tali poenâ, præsertim censuræ, non puniatur inchoatio, sed consummatio.

§. 3. Si Episcopus statuto generali tub censura prohibuerit lusum alexæ, qui ludit in loco exempto intra diœcesin illam, non incurrit excommunicationem, quia non ludit in illa formaliter diœcesi, cum locus exemptus non subiaceat jurisdictioni Episcopi, *Cap. 1. De privil. in 6. Henr. Avil. Cón. Hurr. Delb. f. 4. Krim. n. 1680.*

§. 4. Qui fugit commisso delicto, secundum *Abb. Covarr. Laym. Krim. n. 1677. & alios*, potest citari per nuntium vel litteras à suo Episcopo, & si contumax sit, censurari, ex *Cap. Extus, De Cleric. non resid.* eò quòd Episcopus sic videatur dicere Jus intra suum territorium, licet nuntius illud extra territorium exequatur per executionem non judicialem, sed sine strepitu. Contradicunt alii multi cum *Delb. dub. 5.* qui dicunt

Dr.
lii
dix
III

nullam citationem fieri posse in alieno territorio, eò quòd omnis juridica citatio fit actus judicialis fori contentiosi. Quòd si in delicto manifesto nullà citatione opus esset, dixi n. 23. Episcopum posse ferre censuram in subditum suum in alia diocesi existentem.

DUBIUM IV.

47.

Ob quam causam possit ferri censura.

Resp. Ob solum peccatum externum, censuræ proportionatum & conjunctum cum contumacia: Et quidem in interdicto loci potest esse alienum, v. g. Prælati vel communitatis; (non tamen hominis privati) aliàs requiritur proprium. *Bon. d. 1. q. 1. p. 3. Unde resolves,*

I. Non possunt censurari infantes vel amens, qui non peccant. *Bonac. p. 4. Laym. l. 1. t. 5. p. 4. c. 4. n. 3. ex S. Thom. Suar. &c.*

II. Etsi ob peccatum veniale interdum ferri possit levis suspensio vel leve interdictum, & communicatio tamen major, suspensio gratiæ & interdictum personale speciale (quidquid sit de generali) non potest ferri, nisi ob culpam mortalem, quia alioqui pœna non esset proportionata culpæ: Imò cum sint pœnæ medicinales, non debent infligi pro quovis mortali, sed quibusdam tantum, ne censuræ contumantur, ut monet *Trid.*

III. Actus peccati, ob quem censura fertur, debet esse mortalis, non tantum quoad actum internum, sed etiam quoad substantiam operis externi: Hinc non excommunicatur leviter percussus Clericum, etsi intentionem mortalem habuisset; uti nec, qui interiùs tantum lapsus in hæresin, quam exteriùs non significavit, quod Bon. loc. IV. perfectum sonent stringentia non juvenatur quatur dans, co indigno cuto, q fragur genere dendur sulente commu dicunt non se Quæ se V. C. culat e vitas, i verten cibilis, percut. Clericu do, n comm non es Dix & crast modu qui pr verba,